

ĮŽANGA A. SUGINTO STRAIPSNIO: TARPUKARIO LIETUVOS PARLAMENTARAS APIE ĮSTATYMŲ KONSTITUCINGUMĄ

DR. AUDRONĖ VEILENTIENĖ

Šiame numeryje publikuojame buvusio I, II ir III Seimų nario, teisininko Antano Suginto mokslinį straipsnį „Įstatymų konstitucingumas“, 1924 m. išspausdintą Lietuvos teisininkų draugijos leistame teisės mokslų ir politikos laikraštyje „Teisė“. Straipsnis sukėlė polemiką – kitame „Teisės“ numeryje buvo išspausdintas prof. Mykolo Romerio straipsnis tokiu pat pavadinimu, kuriame profesorius oponuoja buvusiam studentui¹.

A. Sugintas (1890–1971), baigęs Liepojos gimnaziją, Peterburgo universiteto Teisės fakultete 1916 m. įgijo teisininko išsilavinimą, tačiau gilino studijas 1922 m. įkurtame Lietuvos universitete Kaune ir baigė jas 1924 m.² Dar būdamas studentas įsijungė į liaudininkų veiklą – kelis kartus buvo jų centro komiteto narys. 1917 m. dalyvavo Lietuvių Seime Peterburge. Lietuvos Seime dirbo Finansų ir biudžeto, Mandatų ir asmeninės sudėties, Skundų ir peticijų, Krašto apsaugos, Rinkimų patikrinimo, Teisių ir redakcijos bei Užsienio reikalų komisijose. Seimo posėdžių metu daugiausia kalbėjo teisiniais klausimais, buvo aktyvus Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungos frakcijos narys. 1924–1944 m. vertėsi advokato praktika Kaune. 1934 m. pašalintas iš partijos dėl nario mokesčio nemokėjimo³.

¹ Romeris, M. Įstatymų konstitucingumas. *Teisė*. 1925, Nr. 7, p. 1–16.

² *Lietuvos universitetas, 1922.II.16 – 1927.II.16*: pirmųjų penkerių veikimo metų apyskaita. Kaunas, 1927, p. 304.

³ Tamošaitis, M. Sugintas Antanas. *Lietuvos Respublikos Seimų I (1922–1923), II (1923–1926), III (1926–1927), IV (1936–1940) narių biografinis žodynas*. Vilnius, 2007, p. 496–499.

Dalyvavo Lietuvos teisininkų, Kalinių globos, Lietuvių ir latvių vienybės draugijose. Nacių okupacijos metais buvo Lietuvos advokatų tarybos narys. 1944 m. pasitraukė į Vakarų, buvo Miuncheno lietuvių tremtinių bendruomenės jungtinio komiteto pirmininko pavaduotojas, vėliau – pirmininkas. 1949 m. emigravo į JAV, gyveno Čikagoje. Nuo 1908 m. bendradarbiavo spaudoje: rašė leidiniams „Lietuvos ūkininkas“, „Aušrinė“, „Varpas“, „Lietuvos žinios“, „Sėja“. 1913–1914 m. kartu su kitais redagavo „Aušrinę“, buvo Petrograde 1915 m. išleisto almanacho „Aušrinės keliai“ redakcijos narys. 1917 m. redagavo savaitraštį „Naujoji Lietuva“, 1924–1925 m. – dienraštį „Lietuvos žinios“.

Straipsnyje „Įstatymų konstitucingumas“ autorius apžvelgė rašytinių konstitucijų atsiradimą, skirtumus tarp konstitucinių ir paprastųjų įstatymų, analizavo Vakarų Europos, JAV ir Lietuvos įstatymų konstitucingumą. Manome, kad šis straipsnis bus aktualus teisės ir parlamentarizmo istorijos tyrinėtojams, nes autorius analizuoja Lietuvos Konstitucijos redagavimo ir priėmimo Steigiamajame Seime detales, Konstitucijos komisijos narių argumentus, valdžių pasidalijimo principą ir jo taikymą.